

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام آزمون: فلسفه ۱۲ درس ۱ تستی

تاریخ آزمون:

۱ اگر مفهوم وجود جزئی از مفهوم ماهیت بود، .....

- ۱ نفي وجود از ماهیت امکان پذیر نبود.
- ۲ حمل وجود بر ماهیت ممکن نبود.
- ۳ حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل بود.
- ۴ حمل وجود بر موضوع ضروری نبود.

۲ نسبت میان وجود و ماهیت به کدام گزینه نزدیک تر است؟

- ۱ نسبت میان برگ درختان و رنگ سبز
- ۲ نسبت میان مولکول های شیء و خود شیء
- ۳ نسبت میان پدر بودن و خانواده
- ۴ نسبت میان فیلسوف بودن فارابی و انسان بودن او

۳ هر گاه از ذات یک شیء سؤال می شود یعنی ..... او مورد سؤال قرار گرفته و وجود و هستی همیشه در جایگاه ..... است.

- ۱ ماهیت - موضوع
- ۲ ماهیت - محمول
- ۳ هستی - موضوع
- ۴ هستی - محمول

۴ از پرکاربردترین و اولیه ترین مباحث فلسفه مفهوم ..... است.

- ۱ علت و معلول
- ۲ خدا
- ۳ هستی و وجود
- ۴ ماهیت

۵ پیرامون مغایرت وجود و ماهیت طبق نظر حکمای مشاء، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ وجود و ماهیت، دو مفهوم ذهنی هستند.
- ۲ هر شیء در خارج دارای دو حیثیت واقعی است.
- ۳ وجود نه عین ماهیت است و نه جزئی از آن.
- ۴ وجود ماهیت بدیهی نیست و نیاز به دلیل دارد.

۶ با توجه به دیدگاه ابن سینا در چه صورتی وجود و ماهیت ممکن بود در جهان خارج از هم تفکیک شوند؟

- ۱ اگر وجود و ماهیت در ذهن از هم قابل انفکاک نبودند.
- ۲ در صورتی که وجود و ماهیت دو وجه از یک شیء بودند.
- ۳ اگر وجود و ماهیت در خارج یکی نبودند.
- ۴ در صورتی که موجودات اموری مرکب بودند.

۷ در رابطه با ویژگی های دو قضیه «انسان حیوان ناطق است.» و «انسان موجود است.» به ترتیب کدام مورد صحیح است؟

- ۱ ضروری بودن و نیازمندی دلیل برای حمل محمول - بی نیازی از دلیل برای حمل محمول
- ۲ مغایرت موضوع و محمول - یکسان بودن موضوع و محمول
- ۳ جدایی پذیر بودن موضوع و محمول - عدم رابطه ضروری بین موضوع و محمول
- ۴ جدایی ناپذیری دو مفهوم موضوع و محمول - امکانی بودن رابطه بین موضوع و محمول

۸ از گزاره های زیر کدام یک از محمول ها نیازمند دلیل است؟

- ۱ انسان حرکت کننده است.
- ۲ انسان موجود است.
- ۳ انسان ناطق است.
- ۴ انسان حیوان است.

۹ کدام نظر در فلسفه اسلامی پایه برهان وجوب و امکان ابن سینا است؟

- ۱ علیت
- ۲ همسانی وجود و ماهیت
- ۳ مغایرت وجود و ماهیت
- ۴ باور به وجود خدا

۱۰ وقتی از واقعیت یک موجود سخن می گوئیم:

- ۱ منظور ما، انحصاراً ماهیت آن موجود است.
- ۲ واقعیت را به وسیله جزئی خارج از آن بر مفهوم حمل کرده ایم.
- ۳ آن موجود در ذهن ما به دو جزء هستی و چیستی تحلیل می شود.
- ۴ این احتمال وجود دارد که از قضیه ای استفاده نکرده باشیم.

۱۱ کدام یک از عبارات زیر درست می باشد؟

- ۱ شیء خارجی ماباه ازاء وجود و ماهیت است.
- ۲ وجود، وجه مشترک همه ماهیات است.
- ۳ صرف تصور شیء امکان تحقق آن را قطعی می کند.
- ۴ پدیده های عالم ماهیتشان برای ما روشن و واضح است.

۱۲) کدام گزینه درباره‌ی گذری تاریخی بر مسئله‌ی مغایرت وجود و ماهیت درست است؟

- ۱) ابن سینا با توجه به دیدگاه توماس آکوئیناس درباره‌ی وجود و ماهیت، آن را مبنای اثبات وجود خدا قرار داد.
 ۲) به جهت تعارض آراء ابن سینا و ابن رشد، توماس آکوئیناس نظر ابن سینا را در اروپا گسترش داد.
 ۳) آکوئیناس موجب رشد تجربه‌گرایی در اروپا شد.
 ۴) توماس آکوئیناس این نظر را در اروپا گسترش داد و آن را پایه‌ی برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد.

۱۳) اتحاد مصداقی و مغایرت مفهومی وجود و ماهیت در کدام گزینه به درستی تبیین شده است؟

- ۱) دو جزء از یک شیء هستند که واقعیت بیرونی را ساخته‌اند.
 ۲) دو جنبه از یک شیء مانند آب است که اکسیژن و هیدروژن دارد.
 ۳) دو جنبه از یک شیء هستند که واقعیت بیرونی را ساخته‌اند.
 ۴) دو بخش از یک شیء هستند که با یکدیگر ممزوج شده‌اند.

۱۴) ..... پایه‌گذار فلسفه‌ای در قرن ۱۳ میلادی است که تا حدودی متکی به ..... و بیشتر به ..... بود.

- ۱) آکوئیناس - ابن سینا - ابن رشد
 ۲) کاپلستون - ابن سینا - ابن رشد
 ۳) ایزوتسو - ابن سینا - ابن رشد
 ۴) آکوئیناس - ابن رشد - ابن سینا

۱۵) درباره‌ی قضیه‌ی «دیو، دیو است.» کدام تحلیل قابل برداشت است؟

- ۱) حمل محمول بر موضوعش وجوبی است.
 ۲) محال است که موضوع این محمول را بپذیرد.
 ۳) رابطه‌ی بین موضوع و محمول امکانی است.
 ۴) موضوع قضیه ممکن‌الوجود بالغیر است.

۱۶) با علم به اینکه موجودی در تاریکی است اما نمی‌دانیم آن موجود چیست، کدام گزاره درباره‌ی آن صادق است؟

- ۱) تفاوت وجود و ماهیت در فضای تاریک
 ۲) مغایرت وجود و ماهیت
 ۳) اصل بدیهی واقعیت‌های مستقل از ذهن
 ۴) عینیت وجود و ماهیت در ذهن

۱۷) کدام عبارت در مورد رابطه‌ی علیت درست است؟

- ۱) رابطه‌ی علیت فرع بر وجود علت و معلول است.
 ۲) پرسش از چیستی بازتابی از درک همین رابطه است.
 ۳) این رابطه مانند رابطه‌ی استاد و شاگرد نیست.
 ۴) رابطه‌ی علیت مشروط به وجود دو طرف رابطه است.

۱۸) کدام گزینه به ترتیب حمل اولی ذاتی و حمل شایع صناعی است؟

- ۱) خداوند موجود است - انسان موجود است.
 ۲) مثلث قائم‌الزاویه است - انسان موجود است.
 ۳) انسان حیوان ناطق است - خداوند موجود است.
 ۴) خداوند موجود است - مثلث متساوی‌الاضلاع است.

۱۹) سؤال «این چیست؟» بیانگر ..... و «سیب» و «وجود سیب» دو ..... هستند.

- ۱) علم به وجود و جهل به ماهیت - مفهوم یکسان از یک موجود واحد
 ۲) علم به ماهیت و جهل به وجود - مفهوم یکسان از یک موجود واحد
 ۳) علم به وجود و جهل به ماهیت - مفهوم مختلف از یک موجود واحد
 ۴) علم به ماهیت و جهل به وجود - مفهوم مختلف از یک موجود واحد

۲۰) در کدام گزینه حمل محمول بر موضوع نیازمند دلیل است؟

- ۱) انسان جسم است.
 ۲) مثلث شکل است.
 ۳) حیوان راه رونده است.
 ۴) متوازی‌الاضلاع دارای چهار ضلع است.

پاسخنامه تشریحی

۱ اگر مفهوم وجود جزئی از مفهوم ماهیت بود، نمی‌توانستیم وجود را از ماهیت جدا کنیم (یا نفی کنیم).

۲ تفاوت فیلسوف بودن فارابی و انسان بودن او فقط در ذهن و از جهت مفهوم است؛ وگرنه در خارج دو امر جداگانه نداریم. یعنی در خارج از ذهن تنها یک واقعیت وجود دارد که هر دو مفهوم را به آن نسبت می‌دهیم؛ شبیه نسبت میان وجود و ماهیت.

۳	۱	۲	۳	۴
هر واقعیت یگانه وقتی موضوع ذهن و ادراک قرار می‌گیرد دارای دو بخش است: انسان	هست			
	موضوع	وجود		
	ماهیت	محمول		
	ذات			

۴ از پرکاربردترین و اولیه‌ترین مباحث فلسفه مفهوم هستی و وجود است.

۵ در خارج، هر شیء فقط یک حیثیت واقعی دارد و تفکیک وجود و ماهیت برای شیء فقط در دنیای ذهن مصداق می‌یابد؛ پس هر شیء در خارج، یکی است و وجود و ماهیت آن جدای از هم نیستند.

۶ از نظر ابن‌سینا همه موجودات غیرمرکب و واحد هستند، بنابراین از نظر فلسفی غیرقابل تفکیک هستند.

۷ مفهوم موجود جدای از هر ماهیتی است و حمل آن بر هر ماهیتی نیاز به دلیل دارد، اما مفهوم ناطق برابر با مفهوم انسان است و حمل مفهوم ناطق بر انسان دلیل نمی‌خواهد. رابطه بین موضوع و محمول در قضیه «انسان موجود است»، یک رابطه امکانی است و رابطه ذاتی بین آنها برقرار نیست.

۸ حمل موجود بودن انسان نیازمند دلیل است. اما حمل حیوان بودن، مخلوق بودن و ناطق بودن از نوع حمل ضروری بوده و نیازمند دلیل نیست.

۹ در نظر ابن‌سینا مغایرت وجود و ماهیت پایه «برهان وجود و امکان» قرار می‌گیرد.

۱۰ وقتی از واقعیت یک موجود سخن می‌گوییم، یک قضیه دو جزئی داریم که موضوع آن ماهیت و محمول آن وجود است، مانند: ستاره (چیستی) و هست (هستی).

۱۱ وجود، وجه مشترک موجودات است نه همه ماهیات. برخی ماهیات هنوز وجود نیافته‌اند (رد گزینه ۲). اگر وجود و ماهیت یکی بود، صرف تصور یک شیء امکان تحقق آن را واجب می‌ساخت در صورتی که این‌گونه نیست. بسیاری از ماهیات را در ذهن تصور می‌کنیم در حالی که موجود نمی‌شوند (رد گزینه ۳). برخی از ماهیات هستند که از وجودشان آگاهیم، اما ماهیتشان به روشنی برای ما مشخص نشده است (رد گزینه ۴).

۱۲ توماس آکوئیناس با فلسفه ابن‌سینا آشنا بود و این نظر را در اروپا گسترش داد و همچون ابن‌سینا این نظر را بر پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: توماس آکوئیناس تحت تأثیر ابن‌سینا بود، نه برعکس.

گزینه ۲: گسترش آرای ابن‌سینا توسط توماس آکوئیناس ارتباطی به تعارضات آن با این رشد ندارد و به سبب آشنایی او با این افکار صورت گرفت.

گزینه ۳: توماس آکوئیناس، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد و زمینه‌ساز گفت‌وگوهای فراوانی در آنجا شد.

۱۳ «هستی» و «چیستی» دو مفهوم از یک چیزند، به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک موجودند که با هم ترکیب یا جمع شده‌اند؛ آنگونه که اکسیژن و هیدروژن دو جزء تشکیل‌دهنده آب هستند.

۱۴ توماس آکوئیناس پایه‌گذار مکتب فلسفی «تومیسیم» در اروپا است که هنوز هم به نام وی در جریان است. او فلسفه‌ای را در اروپا پایه‌گذاری نمود که بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن‌سینا و تاحدودی «ابن‌رشد»، دیگر فیلسوف مسلمان بود.

۱۵ هنگام بررسی نوع رابطه بین موضوع و محمول، کاری به واقعیت بیرونی نداریم. یعنی اینکه موضوع در عالم خارج این ویژگی را دارد یا ندارد مورد بحث نیست. عبارت فوق متناظر با این اصل بدیهی است که هر چیزی خودش، خودش است؛ چه آن شیء وجود خارجی داشته باشد چه نداشته باشد، بنابراین حمل هر محمولی بر خودش، وجوبی است.

۱۶ از دلایلی که برای مغایرت وجود و ماهیت ارائه می‌شود همین است که اگر وجود و ماهیت عین یکدیگر بودند، علم به وجود شیئی، به معنای شناخت ماهیت آن شیء هم محسوب می‌شد. در حالی که همین نمونه مورد اشاره در صورت سوال این مغایرت را نشان داد.

۱۷ رابطه علیت مانند روابط دیگر نیست. رابطه استاد و شاگرد بعد از وجود دو طرف رابطه شکل می‌گیرد، در حالی که رابطه علیت در خود وجود است.

۱۸ در عبارت «انسان حیوان ناطق است»، مفهوم موضوع (انسان) و حیوان ناطق (محمول) یکی است. پس حمل اولی ذاتی است اما در عبارت «خداوند موجود است»، مفهوم موضوع (خداوند) با مفهوم محمول «موجود» یکی نیست. پس حمل شایع صناعی است.

۱۹ در مثال کتاب (کودک و پدر در باغ‌وحش)، کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن» نشان می‌دهد که به «وجود» حیوانات پی برده است و می‌داند که آن‌ها موجودند اما از «ماهیت» و «چیستی» آن‌ها آگاه نیست.

«هستی» و «چیستی» دو جنبه یک‌چیزند، به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک‌چیزند که با هم ترکیب یا جمع شده‌اند؛ آن‌گونه که اکسیژن و هیدروژن دو جزء تشکیل‌دهنده آب هستند. در خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم. به عبارت دیگر «آب» و «وجود» دو مفهوم مختلف و متفاوت از یک موجود واحد است.

۲۰ حمل راه رونده بر حیوان ضروری نیست و نیازمند دلیل است.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴